

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2006/6770
Karar No : 2009/1485

TMMOB GELEN EVRAK

Tarih: 03.10.2009
Sayı: 2280

Davacı : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Vekilleri : Av. Nurten Çağlar Yakış, Av. Nurçil Soykut
Atatürk Bulvarı, No:131/9 Bakanlıklar - ANKARA
Davalı : Başbakanlık - ANKARA

Davanın Özeti : 6.7.2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı"nın; öncelikle dayanağı olan 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması, esasa ilişkin olarak; Kalkınma Kurulu üyelerinin belirlenmesi konusunda Yasa'da herhangi bir ölçüt bulunmadığından, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararıyla idareye tanınan yetkinin keyfiliğe yol açacağı, bu durumun Anayasa'da belirtilen hukuk devleti ve hukuk güvenliği ilkelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenmektedir.

Savunmanın Özeti : Kalkınma ajanslarının yerel yönetimler veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla hiyerarşik bir bağının bulunmadığı; il valilerinin, ajansların yönetim kurullarının başkanı olması nedeniyle, Anayasa'da öngörülen idarenin bütünlüğü ilkesine uygun düzenleme yapıldığı; bölgesel ve etkin kalkınmanın hedeflendiği; bölgesel kalkınma planlarının ulusal kalkınma planlarına aykırılığının söz konusu olmadığı; düzenlemenin katılımcı demokrasinin gerçekleştirilmesine yönelik olduğu savlarıyla hukuki dayanaktan yoksun olduğu ileri sürülen davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Şişaneci

Düşüncesi : 6.7.2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı"nın, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3. ve 8. maddelerine aykırı olması nedeniyle 2./2-b, 3 ve Tabloya yönelik kısmının iptali, diğer maddelere yönelik davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yakup Bal

Düşüncesi : Dava, 6.7.2006 günlü, 26220 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5449 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3.maddesinde; "Ajanslar, bölgeler esas alınarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur. Ajans merkezinin bulunacağı il, kuruluş kararnamesinde belirtilir.

EK 1 listede belirtilen bölgelerin yeniden düzenlenmesine ve kurulmuş olan Ajansın kaldırılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Ajanslar, tüzel kişiliği haiz ve bu Kanunla düzenlenmemiş bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabidir.", 8.maddesinde;"Bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek üzere kalkınma kurulu oluşturulur.

Kalkınma Kurulu, illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda, en fazla yüz üyeden oluşur.

Kalkınma kuruluna temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecekleri temsilcilerin sayısı, görev süresi ve diğer hususlar kuruluş kararnamesi ile belirlenir.

Kalkınma kurulu, yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından bir Başkan ve bir Başkanvekili seçer. Başkan ve başkanvekilinin görev süresi iki yıldır." hükümlerine yer verilmiştir.

5449 sayılı Yasada, bölgeler esas alınarak "Kalkınma Ajansı" adı altında ülkemiz idare yapısında yer almayan yeni bir teşkilatlanmanın öngörülmesi karşısında, kurulan kamu tüzel kişiliklerinin organlarının, yasal düzenleme doğrultusunda duraksamaya yer bırakmayacak şekilde Bakanlar Kurulunca oluşturulması; kalkınma kurullarına hangi kamu ve sivil kesim kuruluşlarının katılacağı ve bunların temsilci sayılarının, ölçütleri de ortaya konulmak suretiyle saptanması zorunludur.

Bu haliyle dava konusu işlemin, Kalkınma Kurullarına katılacak olanları belirleme yetkisini valilere ve Kalkınma Ajansı Yönetim Kuruluna bırakan 2. ve 3. maddeleri ile ekindeki Tablo'da hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin 2. ve 3.maddeleri ile "TR 62 ve TR 31 Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Kurulu Üye Sayılarının İller ve Kuruluşlar İtibariyle Toplam Dağılımına İlişkin Tablo"nun iptaline, dava konusu edilen diğer maddelerine yönelik olarak davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü:

Dava, 6.7.2006 günlü, 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı"nın iptali istemiyle açılmıştır.

Dairemizin 14.3.2007 tarih ve E:2006/6770 sayılı kararıyla, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3, 8 ve Geçici 2. maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle, anılan maddelerin iptali

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2006/6770
Karar No : 2009/1485

için Anayasa Mahkemesine başvurulmuş; Anayasa Mahkemesinin 30.11.2007 tarih ve E:2006/61, K:2007/91 sayılı kararıyla anılan maddelerin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve Dairemiz başvurusunun reddine karar verilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3. maddesinde; "Ajanslar, bölgeler esas alınarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur. Ajans merkezinin bulunacağı il, kuruluş kararnamesinde belirtilir.

EK 1 listede belirtilen bölgelerin yeniden düzenlenmesine ve kurulmuş olan Ajansın kaldırılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Ajanslar, tüzel kişiliği haiz ve bu Kanunla düzenlenmemiş bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tâbidir.", 8. maddesinde; "Bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek üzere kalkınma kurulu oluşturulur.

Kalkınma kurulu, illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda, en fazla yüz üyeden oluşur.

Kalkınma kuruluna temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecekleri temsilcilerin sayısı, görev süresi ve diğer hususlar kuruluş kararnamesi ile belirlenir.

Kalkınma kurulu, yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından bir Başkan ve bir Başkan Vekili seçer. Başkan ve Başkan Vekilinin görev süresi iki yıldır." hükümlerine yer verilmiştir.

Yasada, kalkınma ajanslarının bölgeler esas alınarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kurulacağı, Kalkınma Kuruluna temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecekleri temsilcilerin sayısı, görev süresi ve diğer hususların kuruluş kararnamesi ile, yani Bakanlar Kurulunca belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Bilindiği üzere idare hukukunda yetki, belirli organ ve makamlara Anayasa ve yasalarla tanınmış karar alma gücünü anlatır ve idari işlemlerin en temel ögesini oluşturur. Yetki, kamu hukuku ilkelerine göre, bir kamu düzeni sorunudur; kanun koyucu tarafından hangi makam ve merciye verilmiş ise, bu yetkiyi ancak o makam ve merci kullanabilir ve kanunun açık izni olmadıkça yetkili makam veya merci yetkisini devredemez. Ayrıca, yetki hükümlerinin genişletici yoruma tabi tutulamayacağını ve yetkinin kamu otoritesi için bir hak değil yükümlülük olduğunu da vurgulamak gerekir.

Esasen 5449 sayılı Yasada, bölgeler esas alınarak "Kalkınma Ajansı" adı altında ülkemiz idare yapısında yer almayan yeni bir teşkilatlanmanın öngörülmesi karşısında, kurulan kamu tüzel kişiliklerinin organlarının, yasal düzenleme doğrultusunda duraksamaya yer bırakmayacak şekilde Bakanlar Kurulunca oluşturulması; kalkınma kurullarına hangi kamu ve sivil kesim kuruluşlarının katılacağı ve bunların temsilci sayılarının, ölçütleri de ortaya konulmak suretiyle saptanması zorunludur.

Dava konusu kuruluş kararnamesinde ise, kurulan TR62 ve TR31 Düzey 2 bölgelerindeki tüzelkişiliği haiz kalkınma ajanslarının kalkınma kurullarına hangi kamu kurumu ve kuruluşları ile özel kesim ve diğer sivil toplum kuruluşlarının katılacağı belirlenmemiş; sadece düzenlemenin 2. maddesinde, kalkınma kurulunda kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının temsil edileceği belirtilmekle yetinilmiştir.

Kuruluş Kararnamesinin "kalkınma kurulunun teşkili" başlıklı 3 üncü maddesinde de, kalkınma kuruluna temsilci gönderecek kuruluşların belirlenmesi yoluna gidilmediği gibi, kurula katılacak kuruluşların ve temsilci sayısının saptanması yetkisi İl Valisine; birden fazla ili kapsayan kalkınma ajanslarında ise, yönetim kuruluna bırakılmıştır. Ayrıca kuruluş kararnamesi eki tabloda, dava konusu Bakanlar Kurulu kararı ile kurulan kalkınma ajanslarının kalkınma kurullarına katılacak "kamu kurum kuruluşları" ile "özel kesim ve sivil toplum kuruluşları"nın toplam sayıları belirtilmekle yetinilmiş; bu sayıları aşmamak şartıyla, katılacak kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarını belirleme yetkisi, TR62 Düzey 2 Bölgesi için Kalkınma Ajansı Yönetim Kuruluna; TR31 Düzey 2 Bölgesi için İl Valisine verilmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun dava konusu 2006/10550 sayılı Kararının 2. ve 3. maddelerinde, esasen 5449 sayılı Yasa uyarınca Bakanlar Kurulu'na verilen yetkiler valilere devredilmekte; dolayısıyla, ajans organlarının çalışma usul ve esaslarının Bakanlar Kurulunca açıkça belirlenmesi ve Kurulun statüsünün tümüyle ortaya konulması gerekirken, Kararda anılan hususların eksik düzenlendiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu haliyle, 5449 sayılı Yasa doğrultusunda, kalkınma ajansları kalkınma kurullarını, ölçütlerini ortaya koyup oluşturmayan, belirtilen konuyu bütünüyle valilere ve kalkınma ajansı yönetim kuruluna bırakan dava konusu kuruluş kararnamesinin 2. ve 3. maddelerinde, ayrıca Kararname ekinde yer alan tabloda hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının; kalkınma ajanslarının merkezlerini düzenleyen 1. maddesi, kalkınma kurulu üyeliğini düzenleyen 4. maddesi, personel sayısını düzenleyen 5. maddesi, kararın uygulanması sırasında doğacak tereddüt ve anlaşmazlıklar ile uygulamaya ilişkin aksaklıkları giderme, uygulamayı yönlendirme, her türlü bilgi ve belgenin istenmesinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının yetkili kılınmasına ilişkin 6. maddesi, kararın yürürlük ve yürütmesine ilişkin 7. ve 8. maddelerinde ise dayanağı 5449 sayılı Yasaya aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2006/6770
Karar No : 2009/1485

Açıklanan nedenlerle, 6.7.2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair 2006/10550 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının, 2. ve 3. maddeleri ile Karar eki "TR62 ve TR31 Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Kurulu Üye Sayılarının, İller ve Kuruluşlar İtibariyle Toplam Dağılımına İlişkin Tablo"ya ilişkin kısmının **İPTALİNE**, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının iptal edilen madde ve Tablo dışındaki diğer maddelerine yönelik kısım yönünden **DAVANIN REDDİNE**, aşağıda dökümü yapılan 155,20 TL yargılama giderinin yarısı olan 77,60 TL'nin davacı üzerinde bırakılmasına, diğer yarısı olan 77,60 TL'nin ve kararın verildiği tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 575,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine 2.3.2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mehmet	Ahmet	İbrahim	Tülin	Kemal
ÖNLÜÇAY	BAŞPINAR	BERBEROĞLU	ÖZDEMİR	BİLECEN

 GIBİDİR

Yargılama Giderleri :

Harçlar : 65,70.-TL.
Posta Gideri : 89,50.-TL.
Toplam : 155,20.-TL.